

Hver Kugle, der gennemborer et levende, bankende Menneskebryst, giver Profit til Rustningsindustriens blodtørstende Aktionærer.

Rustningskapital og Industri.

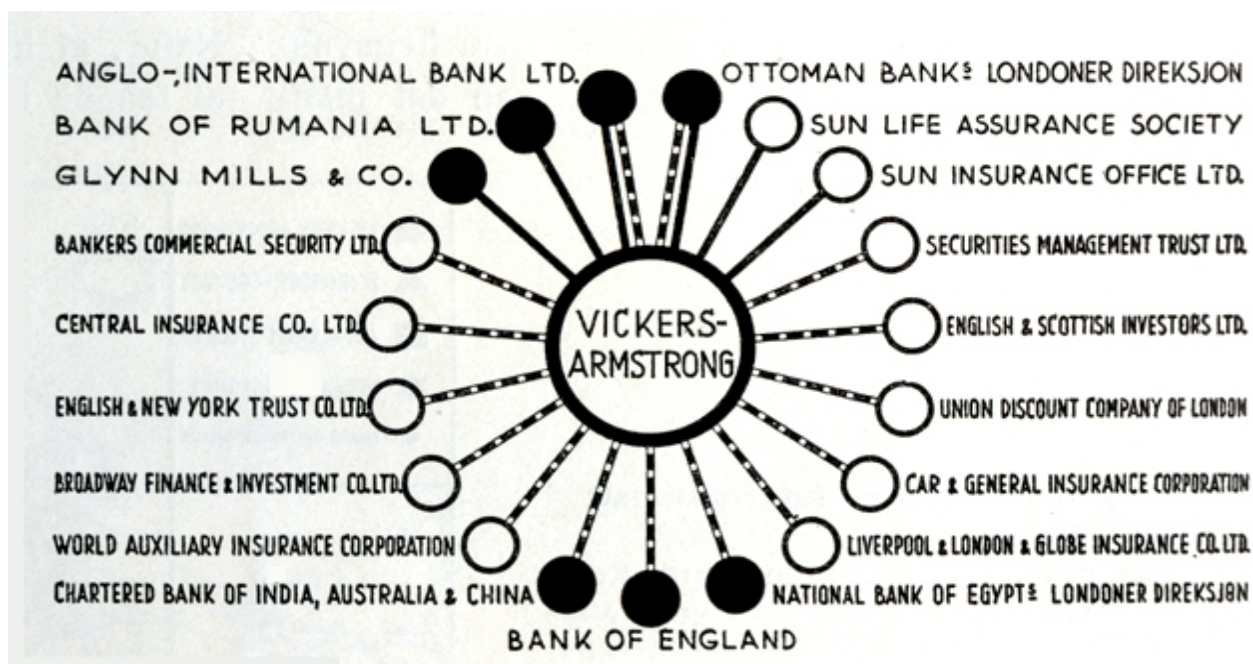
Rustningskapital og Rustningsindustri staar for mange som det samme, men er det ikke. Kapitalen kan godt tilhøre Folk, der intet som helst Begreb har om Industriforetagendet, de har Aktier i. Penge lugter ikke, siger vi paa dansk, og det hænder ofte, at Rigmænd sætter deres Penge i Virksomheder ene og alene ud fra Tanken om at faa det størst mulige Udbytte, og da Rustningsindustrien er blandt de Industrigrene, der giver allerstørst Udbytte, mangler den ikke Kapital. Det ligger ogsaa i Sagens Natur, at hvor det gælder om at komme ind for at faa de højeste Dividender, der er det de mest hensynsløse Kapitalister, som sejrer og giver Tonen an.

Rustningskapitalen ejer Vaaben- og Ammunitionsfabrikerne, kemiske Fabriker, Petroleumsselskaber osv. Den er Rustningsindustriens Herre, og den køber de Arbejdere, Ingeniører, Videnskabsmænd, Forretningsmænd og Organisatorer, den har Brug for indenfor Virksomhederne. Ingeniørerne har til Opgave at fremstille Varerne ved billigere og billigere Metoder, i bedre og bedre Kvalitet, hvad der i Realiteten er det samme som mere og mere morderiske. De opfinder nye Vaaben, en mere langtrækkende Kanon, en Kugle af stærkere Gennemslagskraft, en mere giftig Gasart. De underordnede Funktionærer laver Produktet, som Ingeniørerne udtænker, og paa den Maade, som de anviser. Forretningsmanden indenfor Rustningsindustrien er sjældent selvstændig, han er en Agent, der besøger Regenter, Ministre, Embedsmænd, Oprørsførere i Sydamerika, indfødte Høvdinge i Afrika, Banditgeneraler i Kina, ofte er han en Eventyrer af meget obskur Type, men lige saa tit er han "gentleman"en, der kender Tonen i de højeste Kredse. Han er en Sælger.

Organisatorerne sørger for Rationalisering indenfor de enkelte Virksomheder, men ikke alene dette, de søger Forbindelsen med andre Selskaber, saa Konkurrencen begrænses eller udelukkes, med anandre Ord: de laver Trustsammenslutninger, der er i Stand til at optræde samlet overfor Arbejderne, naar det gælder om at holde Lønningerne nede, og overfor Kunderne, naar det gælder om at skrue Priserne i Vejret. Efterhaanden som Trusten udvikler sig, kommer den til at omfatte meget forskelligartede Virksomheder. Organisatorerne ordner ogsaa Forholdet mellem disse til størst mulig Profit for Kapitalen. Nogle af disse Virksomheder producerer udelukkende til Krigsbrug, andre fabrikerer ogsaa Varer i Fredsøjemed. Organisatorerne sørger for, at Fabrikerne indrettes, saa de uden større økonomiske Udgifter hurtigt kan gaa fra Produktion af fredelig Art til Rustningsfabrikation, saadan som i den kemiske Industri, eller at saa mange Dele som muligt, fra hele Flyvemaskiner ned til Skruer og Bolte kan anvendes baade til det ene og det andet. De sørger ogsaa for, at Rustningskapitalisten kan tage sin Profit i Ro, uden at Menigmand ser for store Dividender offentliggjort i Bladene. De ordner Trusten i Selskaber og Datterselskaber, hver af disse leverer maaske kun een Del til Kanonen, Maskingeværet eller Undervandsbaaden, som saaledes bliver til ved, at een Fabrik samler alle Enkeltdelene.

Hvert Selskab beregner sig Profit af sin Del og gør derved Samlerfabrikens Profit mindre. Aktionærerne i alle Fabriker er de samme, men Trustens samlede Fortjeneste skjules, Offentligheden bliver ikke klar over, hvor meget Kanonen eller Flyvemaskinen giver i samlet Tantieme og Udbytte.

Rustningsfirmaet "Vickers Armstrong" behersker store Dele af den engelske Finansverden.



Efter Fenner Brockway: The bloody traffic.

De sorte Cirkler forestiller Banker (nederst "Bank of England"), de hvide Forsikringsselskaber. De ubrudte Linier viser hen til Banker og Forsikringsselskaber, hvor Vickers-Armstrongs administrerende Direktør samtidig er den ledende. De punkterede Linier viser hen til Firmaer, hvor en anden Vickers-Direktør er Direktør. Paa lignende Maade forholder det sig for andre Rustningsfirmaers Vedkommende i andre Lande.

Rustningskapital og Banker.

Alle Vegne ser man en intim Forbindelse mellem Rustningskapital og Finanskapital. Schneider-Creuzot i Frankrig behersker en hel Række Banker, og Formanden for Vickers er i Ledelsen for inden- og udenlandske Banker. Det hjælper selvfølgelig til, at Rustningskapitalisterne lettere kan skaffe sig Midler til Finansiering af deres Foretagender.

Rustningskapitalen risikerer nødtigt sine egne Penge. Da Kina i 1919 skulde betale Vickers for en stor Vaabenleverance, hjalp Vickers den kinesiske Regering til et Laan paa næsten 2 Mill. £ i England. Firmaet fik ad denne Vej sin Betaling i gode engelske Penge; men de, der tegnede sig for Laanet, har ikke faaet Renter siden 1922, og Obligationerne er kun en ringe Brøkdels værd af deres Paalydende. Vickers narrede saaledes andre Englændere til at betale for de Vaaben, som Kina havde faaet.

Rustningskapital og Militær.

Vi ser danske Officerer ansat i Rekylsyndikatets Tjeneste og rejse ud i Verden som dets Agenter. Hele Verden over køber Rustningskapitalen Officerer til at gaa i sin Tjeneste, og særligt er man ude efter højtstaaende Generalstabsofficerer og andre, der dels kan betyde et teknisk Plus for Firmaet paa Grund af deres Vaabenkundskab,

dels har gode Forbindelser i Krigs- og Marineministerier, som fordeler Ordrene.

At Officerer ikke undser sig for at gaa i Rustningskapitalens Tjeneste, fabrikere og sælge ikke blot til Fædrelandet, men ogsaa dets mulige Fjender, bør ikke vække Forundring. Der er ikke stor Forskel, om de tjener Døden paa den ene eller anden Maade.

Rustningskapital og Politik.

Det er sagt, at alt kan købes, og det kan ogsaa Politikere. I 1916 blev Wilson genvalgt som amerikansk Præsident, fordi han havde holdt Amerika udenfor Krigen, og i Marts 1917 førte han Amerika ind i Verdenskrigen. For den amerikanske Undersøgelseskommission er det oplyst, at Dynamitfirmaet du Pont vilde have været bankerot, hvis Krigen var endt i 1916. Et Brev fra Amerikas Gesandt i London foræller med brutal Aabenhed, at det var Amerikas Pengefyrsters Interesser, der drev Amerika ind i Krigen, og Finansminister *Mollen*, Mangemillionæren, der ogsaa tjente paa Smugbrænderi i Forbudstiden, var Rustningskapitalens villige Hjælper. Mange andre fremtrædende Politikere har været det, Rustningskapitalen købte baade dem og Embedsmænd i Ministerierne ved Bestikkelse.

Rustningsagenterne har vældige Summer til Raadighed, og Penge lukker Dørene op for dem til de højeste Steder. De sydamerikanske Stater, hvor Bestikkelserne hører til Dagens Orden, rides som en Mare af Rustningskapitalen og - af Oprør og Krige. Paa Cuba har Rustningsfirmaerne bevisligt flere Gange hjulpet til at styrte Regeringer.

I England er mange fremstaaende Politikere Aktionærer i Rustningsindustrien. I Frankrig har en hel Række Politikere været i Schneider-Creuzots Tjeneste. I Tyskland har *von Thyssen* hjulpet Nazisterne til Magten. I Rumænien bestemte Skodas Agent, hvornaar Parlamentet skulde indkaldes...

Rustningskapital og Presse.

I vore Dage øver den offentlige Mening en meget stor, undertiden afgørende Indflydelse paa politiske Begivenheder, saaledes som da den engelske Udenrigsminister *Hoare* maatte erstattes med *Eden*; men den offentlige Mening kan bearbejdes gennem Pressen. Dette har Rustningskapitalen ogsaa forstaaet. I alle Stormagter ejer Rustningskapitalen helt eller delvis Aviser, som de benytter til at paavirke Offentligheden. Gang paa Gang er der gennem Artikler og Meddelelser i Pressen skabt Røre om Rustningsspørgsmaalet og dermed Basis for Kravet om øgede Rustninger, endda ofte paa helt løgnagtigt Grundlag. Langt værre end dette er maaske den daglige Dosis, som Pressen indgiver Læserne. Gentagelserne om Nødvendigheden af et Krigsberedskab virker. Menigmand tror paa det trykte Ord - altfor ukritisk - og gejles op til en Fædrelandsfølelse, der ikke blot er uselvisk, men stik imod hans egne Interesser. Det er uhyre tvivlsomt, om Rustningskapitalen overhovedet kunde leve uden Støtte af en forsvarsgal Presse.

Rustningskapital og Fredsarbejderen.

Rustningskapitalen har forstaaet at alliere sig med Stormagterne: Industri, Banker og Presse; men vi maa ikke blive trætte i Kampen. En ustandselig Agitation mod Krigen vil føre til mere demokratiske og fredelige Tilstande. Det gælder ved Siden heraf om,

at vi benytter Stormagterne, finder Vej til Pressen, benytter og paavirker den, at vi kommer i Kontakt med Politikerne, lader dem blive klar over vor Mening om Tingene, paavirker dem til at stemme paa rette Maade og til at gennemføre fredsvenlige Love. De to Stormagter, Industri og Banker, har vi næppe Mulighed for at paavirke, og det kan maaske derfor ogsaa være et rigtigt Resultat, de Sagkyndige, som for den engelske Organisation *Union of Democratic Control* er kommet til, at den eneste Maade, hvorpaa man kommer Rustningskapitalen til Livs er gennem en Socialisering, Statens Overtagelse af hele Rustningsindustrien. Selv dette maa man betvivle er tilstrækkeligt, naar man ser, at den danske Regering lader et Statsforetagende som Orlogsværftet fremstille Torpedoer til en anden Stat, Siam, og endda uden at de organiserede Arbejdere protesterer imod, at det sker ved Hjælp af menige Soldater, der jo langt fra faar tariffmæssige Lønninger, nærmest maa siges at udføre en Slags Tvangsarbejde. Det er en Opgave for Fredsarbejdere at gøre Arbejderne saadanne Forhold klart.

Herigennem kan Arbejderens Interesse maaske ogsaa vindes for andre Forhold vedrørende Rustningskapitalens Transaktioner, og det er muligt, at den store Arbejderhær for Fredsarbejdet skal blive den Stormagt, der vejer Industri- og Bankkapital op.

Kilde: Jubilæumsskriftet Aldrig mere Krig 1926-1936 s. 27-30.

Indscannet af Hogler Terp. Enkelte skred i sideombrydningen.

Genudgivet af Det danske Fredsakademi, januar 2008 som dukumentation af det militær-industrielle kompleks historie.